

του Δήμου Λευκώνα

Είθισται σε παραστάσεις ερασιτεχνικών σκηνών να κρατούμε σχετικά χαμηλά τον πήχη των απαιτήσεών μας. Ο λόγος φυσικά εστιάζεται στις – ανυπέρβλητες – εν πολλοίς – δυσκολίες που καλείται να αντιμετωπίσει το ερασιτεχνικό θεατρικό σχήμα, δυσκολίες που ξεκινούν πρωτίστως από τη μη επαγγελματική σχέση των συντελεστών με το θέατρο και δευτερευόντως από την έλλειψη των απαιτούμενων εκείνων χρηματικών πόρων που θα εξασφάλιζαν τις αναγκαίες και ικανές προϋποθέσεις για το αξιοπρεπές ανέβασμα ενός έργου. Υπάρχει ακόμη και η σκιά της προκατάληψης, που συνοδεύει τις παραστάσεις των ερασιτεχνικών σκηνών. Προκατάληψη που έχει τη βασιμότητά της αφού τις περισσότερες φορές είναι οι ίδιοι οι συντελεστές που υποχωρούν «ατάκτως» μπροστά στα εμπόδια που ορθώνονται εμπρός τους, περιοριζόμενοι εντέλει σε μια, κατά βάση, αξιοπρεπή προσπάθεια.

□

Τα παραπάνω θα μπορούσαν κάλλιστα να καθορίσουν και τη δική μου προκαταβολική στάση απέναντι στην παράσταση, αν δεν υπήρχαν τρία πρόσωπα που καθόριζαν το «ειδικό βάρος» της.□

Το ένα πρόσωπο ήταν ο Παναγιώτης Σταματόπουλος, ο σκηνοθέτης της παράστασης. Ηθοποιός ο ίδιος, έχει να επιδείξει πέραν των πολύ καλών ερμηνειών του και αξιόλογες σκηνοθετικές προσπάθειες. Τελειομανής, επίμονος, δημιουργικός και με ακόρεστη την αγάπη του για το θέατρο, μπορεί να εμφυσήσει το πάθος του στους συνεργάτες του, παίρνοντας το μάξιμουμ των δυνατοτήτων του.

Το δεύτερο πρόσωπο είναι ο Νίκος Έξαρχος. Μουσικός αναγνωρισμένης αξίας, με την ικανότητα να δοκιμάζει επιτυχώς διάφορες μουσικές φόρμες πήρε τη μεγάλη ευθύνη να επενδύσει μουσικά πάνω σε ένα θέμα, που συνιστά αληθινή πρόκληση. Μια από τις μεγαλύτερες τραγωδίες της αρχαιοελληνικής δραματουργίας, την ΑΝΤΙΓΟΝΗ του Σοφοκλή.

Το τρίτο πρόσωπο ήταν αυτό της ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ, όχι της ηθοποιού που ενσάρκωνε το ρόλο, αλλά της εμβληματικής περσόνας του κεντρικού μύθου που εμπεριέχεται στην ανάπτυξη αυτού του ρόλου.

Τα τρία λοιπόν αυτά πρόσωπα καθόρισαν και τις δικές μου – τουλάχιστον- απαιτήσεις, εκ των πραγμάτων υψηλότερες των προσδοκιών που θα είχα από μια οποιαδήποτε άλλη ερασιτεχνική παράσταση.

Αυτό, λοιπόν, □ που μπορώ να ομολογήσω εκ των υστέρων είναι πως αυτές οι απαιτήσεις δικαιώθηκαν με τον καλύτερο τρόπο. Αν η επιτυχία ενός θεατρικού έργου και δη μιας τραγωδίας είναι να συνεπάρει και να καθηλώσει τον θεατή, να του δημιουργήσει συναισθήματα πόνου και θλίψης, να τον βοηθήσει να βιώσει το μέγεθος της ύβρης και στη συνέχεια της κάθαρσης, αν επιτυχία είναι να φύγει ο θεατής από την αίθουσα έχοντας την αίσθηση πως έχει μοιραστεί με τους ηθοποιούς μέρος έστω των ανυπέρβλητων αξιών ενός τέτοιου δράματος, τότε μπορούμε ανεπιφύλακτα να πούμε πως ναι, το έργο ήταν επιτυχημένο.

Ο σκηνοθέτης κατάφερε να στήσει μια «καλοδουλεμένη» παράσταση παίρνοντας από τους ηθοποιούς ότι καλύτερο μπορούσαν να του δώσουν (σαφώς βέβαια και υπήρχε κλιμάκωση στις ερμηνείες). Η μουσική με τη σειρά της κατάφερε να δώσει τον ρυθμό και την ένταση, εκμαιεύοντας σε πολλές περιπτώσεις τα συναισθήματα. Ήταν πραγματικά καθοριστικός ο ρόλος της.

Δεν μένει ίσως παρά μια σύντομη, αλλά επιβαλλόμενη αναφορά στο έργο καθώς και στους υπόλοιπους συντελεστές. Η τραγωδία εξυφίνεται γύρω από την ΑΝΤΙΓΟΝΗ, τη γυναίκα που ορθώνει με ακατάβλητο

θάρρος το ανάστημά της στην αυταρχική και αλαζονική εξουσία (έτσι όπως την εκφράζει ο Κρέοντας), σε πείσμα όλων αλλά και της ίδιας της, της φύσης, διεκδικώντας με πάθος την τήρηση των ηθικών νόμων.

Ρόλος ιδιαίτερα δύσκολος, τον οποίο κατάφερε να υποδυθεί με συνέπεια η Ερμιόνη Μπαμπαϊτή. Το πιο δυνατό κομμάτι της παρουσίας της (σαφώς υποβοηθούμενο από τη μουσική και την παρουσία του χορού) ήταν η εκθαμβωτική αλλά και τόσο μοναχική πορεία της προς το θάνατο. Ένα καταλυτικό σκηνικό πέρασμα (η κίνηση με τις αλυσίδες να πλέκονται στα χέρια και τα πόδια της πραγματικά άξια λόγου) στο οποίο αποτυπώνονταν η ακατανίκητη πίστη της στις ηθικές αξίες για τις οποίες και θα θυσιάζονταν.

Ιδιαίτερη όμως μνεία αξίζει κατά τη γνώμη μου και στο πρόσωπο του Κρέοντα. Ένα πρόσωπο πραγματικά συγκλονιστικό που εκφράζει τον αυταρχισμό και την αλαζονεία της εξουσίας. Συναισθάνεται το μέγεθος της πράξης της Αντιγόνης, αλλά αρνείται να υποκύψει σε αξίες που αντιβαίνουν τη δική του Αρχή. Ο θάνατος της Αντιγόνης συνιστά για τον ίδιο τη δικαίωση του κυριαρχικού του ρόλου. Οποιαδήποτε υπαναχώρηση εκλαμβάνεται ως αδυναμία επιβολής της εξουσίας του και συνακόλουθα ως έμπρακτη αμφισβήτησή του.

Αρχίζει να λυγίζει μόνον υπό το βάρος των δραματικών εξελίξεων που ακολουθούν, οι οποίες και σταδιακά τον αποδυναμώνουν, τον απογυμνώνουν, οδηγώντας τον εντέλει στην πιο οδυνηρή πτώση.

Δεν γνωρίζω αν στις προθέσεις του σκηνοθέτη ήταν η ανάδειξη της τραγικότητας αυτού του προσώπου, αλλά το αποτέλεσμα αυτή την εικόνα προσδίδει. Ίσως σ' αυτό να συνέβαλε και η πραγματικά πολύ δυνατή ερμηνεία του Αντώνη Κωστόπουλου, ερμηνεία που κατά κοινή ομολογία κέρδιζε τις εντυπώσεις των θεατών. Αν μάλιστα ο ηθοποιός κατάφερνε να αποδώσει με μεγαλύτερο βάθος την δραματική πτώση του Κρέοντα (εξαιρετικά δύσκολο για το μέγεθος του ρόλου) τότε ίσως να μιλούσαμε για «Σοφοκλέους Κρέοντα» (παράσταση μ' αυτόν τον τίτλο θα μπορούσε να αποτελέσει μια ευρηματική, πρωτοποριακή και εξόχως ενδιαφέρουσα ανάγνωση του έργου του Σοφοκλή).

Στο σημείο αυτό θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να υπάρξει και μια σύντομη αναφορά στους υπόλοιπους ηθοποιούς και συνεργάτες, που σε γενικές γραμμές ανταποκρίθηκαν με συνέπεια και αξιοπρέπεια στους ρόλους και τις ευθύνες που ανέλαβαν, όμως κάτι τέτοιο θα ξεπερνούσε το χώρο και τα όρια αυτού του κειμένου (τα οποία ήδη έχουμε ξεπεράσει).

Έτσι αντί επιλόγου θα λέγαμε, πως οι συντελεστές αυτού του θεατρικού σχήματος αναμετρήθηκαν επιτυχώς με ένα στοίχημα υψηλών απαιτήσεων και προσδοκιών.

Θέλουμε να πιστεύουμε πως η προσπάθεια αυτή θα έχει συνέχεια. Η μαγιά υπάρχει και είναι βέβαιο πως αν ζυμωθεί ακόμη περισσότερο θα αποτελέσει την απαρχή για ένα «θεατρικό εργαστήρι» επαγγελματικών προδιαγραφών.

Το «φορτίο» εκ των πραγμάτων επωμίζεται ο Παναγιώτης Σταματόπουλος. Είναι βαρύ αλλά όχι ασήκωτο. Το μόνο, ίσως, που απαιτεί ο ίδιος είναι να βρεθούν αρωγοί που θα συντρέξουν αυτή την προσπάθεια και είμαστε σίγουροι πως υπάρχουν.

Κλείνοντας θεωρούμε επιβεβλημένη την αναφορά μας στην καταλυτική συνεισφορά της Δημοτικής Αρχής του Δήμου Λευκώνα, που ήρθε να καταδείξει τις πραγματικές δυνατότητες (και εν πολλοίς αναξιοποίητες ή λανθασμένα προσανατολισμένες) που διαθέτει ο αυτοδιοικητικός χώρος. Ελπίζουμε και προσδοκούμε στην περαιτέρω ευδοκίμηση αυτής της συνεργασίας.